

Høringsnotat

Utsatt innføring av krav om bærekraftsrapportering - gjennomføring av forventede EØS-regler om endringer i CSRD («Stopp klokken-direktivet»)

1	Bakgrunn	3
1.1	Nye regler om bærekraftsrapportering i CSRD	3
1.2	EU-kommisjonens forslag til forenklinger («Omnibus I»)	3
1.2.1	Forenklingsdirektivet	4
1.2.2	Stopp klokken-direktivet	5
2	Gjeldende rett	6
2.1	Regnskapsloven.....	6
2.2	Verdipapirhandelloven	8
2.3	Overgangsregler	8
3	Forventet EØS-rett	10
4	Departementets vurdering	11
5	Økonomiske og administrative konsekvenser	12
5.1	Konsekvenser for foretakene.....	12
5.2	Konsekvenser for brukerne av rapporteringen.....	14
5.3	Konsekvenser for myndighetene.....	15
6	Utkast til forskriftsendringer.....	16

1 BAKGRUNN

1.1 Nye regler om bærekraftsrapportering i CSRD

Stortinget vedtok i juni 2024 nye lovregler om bærekraftsrapportering. [Lov 21. juni 2024 nr. 42 om endringer i regnskapsloven mv. \(bærekraftsrapportering\)](#) gjennomfører [direktiv 2022/2464/EU](#) om selskapers bærekraftsrapportering («Corporate Sustainability Reporting Directive», CSRD). CSRD er et endringsdirektiv som endrer følgende direktiver og forordninger:

- Regnskapsdirektivet ([direktiv 2013/34/EU](#))
- Rapporteringsdirektivet ([direktiv 2004/109/EF](#))
- Revisjonsdirektivet ([direktiv 2006/43/EF](#))
- Revisjonsforordningen ([forordning \(EU\) nr. 537/2014](#))

Målet med de nye lovreglene er at det skal finnes sammenlignbar, pålitelig og lett tilgjengelig beslutningsrelevant informasjon om ulike typer bærekraftsrisiko selskaper er eksponert for, og hvordan selskapene påvirker mennesker og miljø.

CSRD er EØS-relevant, men ennå ikke innlemmet i EØS-avtalen. Lovendringene som gjennomfører de forventede EØS-reglene, ble satt i kraft 1. november 2024. Finansdepartementet fastsatte 11. oktober 2024 [overgangsregler til lovendringene](#), herunder om trinnvis innføring av rapporteringskravene i tråd med overgangsbestemmelsene i CSRD artikkel 5, se nærmere omtale i punkt 2.3.

1.2 EU-kommisjonens forslag til forenklinger («Omnibus I»)

EU-kommisjonen la 26. februar 2025 frem en [pakke med forslag om forenklinger for næringslivet](#), omtalt som «Omnibus I», som består av forslag til tre rettsakter:

- Et direktiv om forenklinger som endrer CSRD, regnskapsdirektivet, revisjonsdirektivet og aktsomhetsdirektivet («Corporate Sustainability Due Diligence Directive», CSDDD), heretter omtalt som «Forenklingsdirektivet». CSDDD er EØS-relevant, men er ennå ikke innlemmet i EØS-avtalen. Direktivforslaget ligger til behandling i Rådet og Parlamentet. De foreslåtte endringene som gjelder bærekraftsrapportering, er kort omtalt i punkt 1.2.1.
- Et direktiv som pauser den trinnvise innføringen av rapporteringskravene i CSRD i to år. Direktivet omtales gjerne som «Stopp klokken-direktivet» («Stop-the-clock directive»). Direktivet utsetter også fristen for medlemslandene til å gjennomføre CSDDD i nasjonal rett med ett år. Det er oppnådd enighet om direktivforslaget i EU, se nærmere omtale i punkt 1.2.2 og kapittel 3.

- En forordning om endringer i CBAM («Carbon Border Adjustment Mechanism»). CBAM er en forordning om karbonprisjustering av import til EU/EØS. De foreslåtte forenklingene av CBAM innebærer blant annet at antall norske aktører som berøres reduseres fra rundt 8 000 til 350, samtidig som rundt 99 prosent av de innebygde utslippene dekkes. CBAM er foreløpig ikke innlemmet i EØS-avtalen, men regjeringen har som mål at regelverket trer i kraft i Norge fra 2027.

De tre foreslåtte rettsaktene er markert som EØS-relevante. Dette høringsnotatet gjelder kun norsk gjennomføring av endringer i CSRD som følger av Stopp klokken-direktivet.

Endringene i CSDDD som følger av Stopp klokken-direktivet, og ev. endringer som vil følge av det foreslåtte forenklingdirektivet, vil bli vurdert av Barne- og familie-departementet i forbindelse med gjennomføring av CSDDD i norsk rett. Endringene i CBAM-forordningen som følger av den foreslåtte forordningen om forenklinger vil bli vurdert av Klima- og miljødepartementet i forbindelse med gjennomføringen av CBAM-forordningen i norsk rett. Finansdepartementet vil vurdere hvordan eventuelle endringer i krav til bærekraftsrapportering som følger av forenklingdirektivet bør gjennomføres i Norge etter at det er oppnådd enighet i EU.

1.2.1 Forenklingdirektivet

EU-kommisjonen foreslår i direktivet om forenklinger en rekke endringer i reglene om bærekraftsrapportering i regnskapsdirektivet, herunder:

- Virkeområdet for reglene om bærekraftsrapportering endres, slik at plikten til å utarbeide bærekraftsrapportering bare skal gjelde for store foretak med over 1 000 ansatte og morforetak i store konsern med over 1 000 ansatte, jf. forslagene til endringer i direktivet artikkel 19a nr. 1 og artikkel 29a nr. 1. Ifølge Kommisjonen vil endringen i virkeområdet redusere antall rapporteringspliktige foretak i EU med 80 pst.
- Det settes klarere rammer for hvilken informasjon rapporteringspliktige foretak skal kunne be om fra foretak i verdikjeden som ikke er rapporteringspliktige, jf. forslaget til endringer i artikkel 19a nr. 3 første ledd og artikkel 29a nr. 3 første ledd. Rammene for hvilken informasjon som foretak skal kunne be om, skal følge av en standard for frivillig bærekraftsrapportering som etter forslaget skal vedtas av Kommisjonen med hjemmel i ny artikkel 29ca. Artikkel 34 foreslås endret for å spesifisere at attestasjonsuttalelser om bærekraftsrapportering skal hensynta rammene for informasjon fra foretak i verdikjeden.

- Kommisjonens hjemmel til å fastsette rapporteringsstandarder for noterte SMB, jf. direktivet artikkel 29c, oppheves som følge av de foreslåtte endringene i virkeområdet.
- Artikkel 29d endres for å presisere at inntil en delegert forordning om digital merking av bærekraftsrapportering er vedtatt av EU-kommisjonen, har foretakene ikke plikt til å merke rapporteringen.
- Rapporteringskravene etter taksonomien for bærekraftig økonomisk aktivitet blir mer fleksible for store foretak med over 1 000 ansatte og en årlig omsetning under 450 mill. euro, jf. forslaget til ny artikkel 19b. De mer fleksible kravene skal gjelde tilsvarende for morforetak i store konsern med over 1 000 ansatte og en årlig omsetning under 450 mill. euro, jf. forslaget til ny artikkel 29aa. Direktivet artikkel 49 foreslås endret for å gi Kommisjonen hjemmel for å fastsette nærmere regler om rapportering om aktiviteter som bare er delvis taksonomikompatible.
- Det foreslåtte forenklingsdirektivet endrer også revisjonsdirektivet, CSDDD og CSRD. CSRD artikkel 5 endres for å ta hensyn til de foreslåtte endringene i virkeområdet for reglene om bærekraftsrapportering i regnskapsdirektivet.

Det er på nåværende tidspunkt usikkert når Kommisjonens forslag i forenklingsdirektivet vil bli behandlet og eventuelt vedtatt av Rådet og Parlamentet. Videre er det usikkert hvilke endringer Rådet og Parlamentet eventuelt vil gjøre sammenlignet med Kommisjonens forslag. Finansdepartementet vil vurdere hvordan eventuelle endringer i krav til bærekraftsrapportering bør gjennomføres i Norge etter at det er oppnådd enighet i EU. Utgangspunktet er at norske foretak til enhver tid bør stå overfor de samme kravene til bærekraftsrapportering som foretak i EU.

1.2.2 Stopp klokken-direktivet

For å unngå en situasjon der foretak kun er rapporteringspliktige for noen få regnskapsår, jf. de foreslåtte endringene i virkeområdet for bærekraftsrapportering, foreslo EU-kommisjonen som del av Omnibus I å utsette innføringen av rapporteringsplikt om bærekraftsrapportering etter CSRD artikkel 5. De konkrete endringene i CSRD artikkel 5 er nærmere omtalt i kapittel 3. Direktivet utsetter også fristen for medlemslandene til å gjennomføre CSDDD i nasjonal rett med ett år.

Rådet og Parlamentet ga sin tilslutning til Kommisjonens forslag henholdsvis 26. mars og 3. april 2025. Rådet må formelt godkjenne direktivet før det kan tre i kraft i EU.

2 GJELDENDE RETT

2.1 Regnskapsloven

Det følger av regnskapsloven § 2-3 første ledd at store foretak skal innta bærekraftsrapportering for foretaket i årsberetningen i samsvar med § 2-4.¹ Dette gjelder også for små og mellomstore foretak som er noterte foretak, men ikke for mikroforetak. Bestemmelsen gjennomfører regnskapsdirektivet artikkel 19 a nr. 1.

Etter regnskapsloven § 2-5 skal morselskap i store konsern innta konsolidert bærekraftsrapportering for konsernet i årsberetningen i samsvar med § 2-4.² Bestemmelsen gjennomfører regnskapsdirektivet artikkel 29 a nr. 1.

Det følger av regnskapsloven § 2-4 femte og åttende ledd at bærekraftsrapporteringen skal utarbeides i samsvar med standarder for bærekraftsrapportering som er fastsatt med hjemmel i § 2-6. Bestemmelsene gjennomfører regnskapsdirektivet artikkel 19a nr. 4 og nr. 6 annet ledd. Finansdepartementet fastsatte 20. desember forskrift om at store foretak skal utarbeide bærekraftsrapportering i tråd med europeiske standarder for bærekraftsrapportering («European Sustainability Reporting Standards», ESRS) fastsatt av EU-kommisjonen.³

Regnskapsloven § 1-5 definerer foretak og konsern etter størrelse. Bestemmelsen gjennomfører regnskapsdirektivets kategorisering av foretak og konserner etter størrelse, jf. direktivet artikkel 3 nr. 1 til 6. Det følger av loven § 1-5 fjerde ledd at store foretak er regnskapspliktige som på balansedagen overskrider minst to av følgende tre terskler:

- a. balansesum: 290 millioner kroner
- b. balgsinntekter: 580 millioner kroner
- c. gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 250 årsverk

Etter syvende ledd er store konsern, konsern som på balansedagen oppfyller vilkårene for store foretak i fjerde ledd, beregnet etter reglene i tolvte ledd.

Det følger av loven § 1-5 første ledd at mikroforetak er regnskapspliktige som på balansedagen overskrider én eller ingen av følgende tre terskler:

- a. balansesum: 5 millioner kroner

¹ Reglene i § 2-4 om innholdet i bærekraftsrapportering er omtalt i [Prop. 57 L \(2023–2024\) Endringer i regnskapsloven mv. \(bærekraftsrapportering\) punkt 4.1.](#)

² Reglene i § 2-5 om innholdet i konsolidert bærekraftsrapportering er omtalt i [Prop. 57 L \(2023–2024\) Endringer i regnskapsloven mv. \(bærekraftsrapportering\) punkt 4.2.](#)

³ [Forskrift 20. desember 2024 nr. 3325 om standarder for bærekraftsrapportering](#)

- b. salgsinntekter: 10 millioner kroner
- c. gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 10 årsverk

Det følger av § 1-5 annet ledd at små foretak er regnskapspliktige som på balansedagen overskrider én eller ingen av følgende tre terskler:

- a. balansesum: 84 millioner kroner
- b. salgsinntekter: 168 millioner kroner
- c. gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 50 årsverk

Det følger av § 1-5 tredje ledd at mellomstore foretak er regnskapspliktige som ikke er mikroforetak, små foretak eller store foretak.

Regnskapsloven § 1-6 definerer foretak av allmenn interesse. Definisjonen benyttes for å avgrense rapporteringsplikten for regnskapsåret 2024, se omtale av overgangsreglene i punkt 2.3. Foretak av allmenn interesse er etter første ledd:

- a. noterte foretak,
- b. banker,
- c. kredittforetak,
- d. forsikringsforetak.

Det følger av § 1-6 annet ledd at som noterte foretak regnes regnskapspliktige som har utstedt omsettelige verdipapirer som er tatt opp til handel på et regulert marked i EØS.

Reglene om bærekraftsrapportering i regnskapsloven gjelder ikke alle regnskapspliktige. Det følger [av loven § 1-2a](#) første ledd at plikten bare gjelder for:

1. aksjeselskaper,
2. allmennaksjeselskaper,
3. selskaper som nevnt i § 1-2 nr. 4 hvis alle deltakerne som har ubegrenset ansvar, er selskaper med begrenset ansvar,
4. banker,
5. kredittforetak,
6. forsikringsforetak,
7. statsforetak,
8. filialer som nevnt i § 2-8 annet ledd,
9. andre regnskapspliktige når det er fastsatt i forskrift gitt av departementet.

Det følger av § 1-2a annet ledd at reglene om bærekraftsrapportering ikke gjelder for alternative investeringsfond, selv om det er organisert som aksjeselskap.

Regnskapsloven § 2-8 gir regler om bærekraftsrapportering for foretak etablert utenfor EØS (tredjeland). Reglene er nærmere omtalt i Prop. 57 L (2023–2024) *Endringer i regnskapsloven mv. (bærekraftsrapportering)* punkt 5.5.

Rapporteringsplikten etter taksonomien for bærekraftig økonomisk aktivitet følger av virkeområdet for bærekraftsrapportering i regnskapsdirektivet. Regnskapsloven § 2-4 ellefte ledd presiserer at bærekraftsrapporteringen skal inneholde informasjon som beskrevet i artikkel 8 i taksonomiforordningen.

2.2 Verdipapirhandelloven

Verdipapirhandelloven § 5-5 inneholder regler om årsrapport fra utstedere av omsettelige verdipapirer som er opptatt til handel på regulert marked som har Norge som hjemstat etter § 5-4. Det følger av § 5-5 annet ledd første punktum at årsrapporten skal omfatte revidert årsregnskap og årsberetning.

Etter § 5-5 fjerde ledd skal årsberetningen utarbeides i samsvar med regnskapsloven §§ 2-2 til 2-7 eller lovgivningen i en EØS-stat, og skal omfatte opplysninger som skal gis etter regler fastsatt i medhold av taksonomiforordningen artikkel 8 nr. 4. Hvis utstederen skal utarbeide konsernregnskap, gjelder dette også for årsberetningen for konsernet. Bestemmelsen gjennomfører rapporteringsdirektivet artikkel 4 nr. 5.

2.3 Overgangsregler

Finansdepartementet fastsatte 11. oktober 2024 [overgangsregler til lov om endringer i regnskapsloven mv. \(bærekraftsrapportering\)](#). Overgangsreglene trådte i kraft 1. november 2024. Det følger av overgangsreglene punkt 2 at reglene om bærekraftsrapportering i regnskapsloven §§ 2-3 til 2-7 skal anvendes fra følgende tidspunkter for ulike typer foretak:

- a. Regnskapsår som starter 1. januar 2024 eller senere for
 - i. foretak av allmenn interesse som er store foretak og som på balansedagen har et gjennomsnittlig antall ansatte på over 500 årsverk i regnskapsåret
 - ii. foretak av allmenn interesse som er morforetak i et stort konsern og som på balansedagen har et gjennomsnittlig antall ansatte i konsernet på over 500 årsverk i regnskapsåret
- b. Regnskapsår som starter 1. januar 2025 eller senere for
 - i. store foretak ut over de som er nevnt i bokstav a punkt i og som ikke er nevnt i bokstav c punkt ii
 - ii. morforetak i et stort konsern ut over de som er nevnt i bokstav a punkt ii
- c. Regnskapsår som starter 1. januar 2026 eller senere for
 - i. små og mellomstore foretak som er noterte foretak, med unntak av mikroforetak

- ii. store foretak som er mindre og ikke-komplekse finansforetak (jf. finansforetaksloven § 1-5 ellefte ledd), egenforsikringsforetak eller egenforsikringsforetak for gjenforsikring.

Bestemmelsen gjennomfører CSRD artikkel 5 nr. 2. første ledd.

Det følger av overgangsreglene punkt 3 at for regnskapsår som begynner før 1. januar 2028, kan små og mellomstore foretak som er noterte foretak, beslutte ikke å ta inn bærekraftsrapportering etter regnskapsloven § 2-3 i årsberetningen. Foretaket skal i så fall gi en kort erklæring i årsberetningen om hvorfor bærekraftsrapporteringen ikke ble gitt. Bestemmelsen gjennomfører regnskapsdirektivet artikkel 19a nr. 7.

Det følger av overgangsreglene punkt 5 at regnskapsloven § 2-8 om bærekraftsrapportering for foretak etablert utenfor EØS (tredjeland) skal anvendes fra regnskapsår som starter 1. januar 2028 eller senere. Bestemmelsen gjennomfører CSRD artikkel 5 nr. 2 annet ledd.

Det følger av overgangsreglene punkt 9 at reglene om bærekraftsrapportering i verdipapirhandelloven skal anvendes fra følgende tidspunkter for ulike typer utstedere:

- a. Regnskapsår som starter 1. januar 2024 eller senere for
 - i. store foretak som på balansedagen har et gjennomsnittlig antall ansatte på over 500 årsverk i regnskapsåret
 - ii. morforetak i et stort konsern og som på balansedagen har et gjennomsnittlig antall ansatte i konsernet på over 500 årsverk i regnskapsåret
- b. Regnskapsår som starter 1. januar 2025 eller senere for
 - i. store foretak ut over de som er nevnt i bokstav a punkt i og som ikke er nevnt i bokstav c punkt ii
 - ii. morforetak i et stort konsern ut over de som er nevnt i bokstav a punkt ii
- c. Regnskapsår som starter 1. januar 2026 eller senere for
 - i. små og mellomstore foretak som er noterte foretak, med unntak av mikroforetak
 - ii. store foretak som er mindre og ikke-komplekse finansforetak (jf. finansforetaksloven § 1-5 ellefte ledd), egenforsikringsforetak eller egenforsikringsforetak for gjenforsikring.

Bestemmelsen gjennomfører CSRD artikkel 5 nr. 2 tredje ledd.

Overgangsregelen til verdipapirhandelloven åpner i likhet med overgangsreglene til regnskapsloven for at utstedere som er små eller mellomstore foretak for regnskapsår som begynner før 1. januar 2028, kan beslutte ikke å ta inn bærekraftsrapportering etter

regnskapsloven § 2-3 i årsberetningen. Foretaket skal i så fall gi en kort erklæring i årsberetningen om hvorfor bærekraftsrapporteringen ikke ble gitt.

3 FORVENTET EØS-RETT

Stopp klokken-direktivet artikkel 1 endrer bestemmelser i CSRD artikkel 5 som er gjennomført i norsk rett i overgangsregler til lov om endringer i regnskapsloven mv. (bærekraftsrapportering). Direktivet artikkel 1 endrer CSRD artikkel 5 nr. 2 første ledd slik at medlemstatene skal påse at følgende foretak får rapporteringsplikt fra regnskapsåret 2027 i stedet for fra regnskapsåret 2025:

- Store foretak med færre enn 500 ansatte
- Store foretak som har over 500 ansatte, men som ikke er foretak av allmenn interesse
- Morforetak i store konsern med færre enn 500 ansatte
- Morforetak i store konsern med over 500 ansatte, men som ikke er et foretak av allmenn interesse

Videre endres CSRD artikkel 5 nr. 2 første ledd slik at medlemstatene skal påse at følgende foretak får rapporteringsplikt fra regnskapsåret 2028 i stedet for fra regnskapsåret 2026:

- Små og mellomstore foretak som er noterte foretak⁴
- Store foretak som er mindre og ikke-komplekse finansforetak, egenforsikringsforetak eller egenforsikringsforetak for gjenforsikring

CSRD artikkel 5 nr. 2 tredje ledd endres slik at medlemstatene skal påse at følgende utstedere (noterte foretak) får rapporteringsplikt fra regnskapsåret 2027 i stedet for fra regnskapsåret 2025:

- Utstedere som er store foretak med færre enn 500 ansatte
- Utstedere som morforetak i store konsern med færre enn 500 ansatte

Videre endres CSRD artikkel 5 nr. 2 tredje ledd slik at medlemstatene skal påse at følgende utstedere får rapporteringsplikt fra regnskapsåret 2028 i stedet for fra regnskapsåret 2026:

- Utstedere som små og mellomstore foretak
- Utstedere som er mindre og ikke-komplekse finansforetak, egenforsikringsforetak eller egenforsikringsforetak for gjenforsikring

Ettersom virkeområdet for rapporteringsplikten etter taksonomiforordningen artikkel 8 følger av virkeområdet for krav til bærekraftsrapportering i regnskapsdirektivet og CSRD, utsettes plikten for foretakene til å utarbeide taksonomirapportering tilsvarende.

⁴ Eventuelle mikroforetak som er noterte foretak, har ikke rapporteringsplikt.

Etter Stopp klokken-direktivet artikkel 3 skal medlemstatene gjennomføre direktivet artikkel 1 i nasjonal rett innen 31. desember 2025. Det følger av direktivet artikkel 4 at direktivet trer i kraft dagen etter at det er publisert i EU-tidende.

Denne avgrensningen av virkeområdet for sentralbankloven § 1-4 annet ledd må gjelde tilsvarende for oppgavene som delegeres til banken som statens bank. Følgende omtale i spesialmerknaden til § 1-4 annet ledd i lovproposisjonen underbygger denne forståelsen (departementets understrekinger):

4 DEPARTEMENTETS VURDERING

Finansdepartementet la i Prop. 57 L (2023–2024) *Endringer i regnskapsloven mv. (bærekraftsrapportering)* vekt på at rapporteringskravene som innføres med CSRD, er omfattende og kan innebære betydelige administrative byrder for foretakene som omfattes. Virkeområdet for krav om bærekraftsrapportering i regnskapsloven, og den trinnvise innføringen etter gjeldende overgangsregler, er derfor i all hovedsak i tråd med minimumskravene i regnskapsdirektivet og CSRD.⁵

Departementet la i Prop 57. L (2023–2024) til grunn at om lag 1 100 norske foretak omfattes av krav til bærekraftsrapportering gjennom å være store foretak eller morforetak i store konsern. Anslagsvis mellom 50 og 100 av disse foretakene har rapporteringsplikt for regnskapsåret 2024 gjennom å være foretak av allmenn interesse med over 500 ansatte (årsverk) eller et morforetak av allmenn interesse i et konsern med flere enn 500 ansatte. Anslagsvis i underkant av 1 000 store foretak eller morforetak i store konsern får etter gjeldende regler rapporteringsplikt fra og med regnskapsåret 2025.

En betydelig andel av de om lag 1 100 store norske foretakene som har eller får rapporteringsplikt etter gjeldende regler, faller utenfor Kommisjonens forslag til virkeområde for rapporteringsplikten i forenklingsdirektivet gjennom å ha færre enn 1 000 ansatte i foretaket eller konsernet, jf. punkt 1.2.1. Dette vil også gjelde foretak som har hatt rapporteringsplikt fra og med regnskapsåret 2024, og som har mellom 500 og 1 000 ansatte i foretaket eller konsernet. EU-kommisjonen anslår at det foreslåtte virkeområdet reduserer antallet rapporteringspliktige foretak i EU med 80 pst. Finansdepartementet har ikke beregnet hvor mange norske foretak som faller innenfor det foreslåtte virkeområdet, men antar at den prosentvise reduksjonen i antall rapporteringspliktige foretak kan være om lag den samme som i EU.

Departementet la i Prop 57. L (2023–2024) til grunn at inntil om lag 70 norske foretak er omfattet av krav til bærekraftsrapportering gjennom å være små og mellomstore noterte foretak. Disse foretakene, samt store foretak som er mindre og ikke-komplekse finansforetak eller egenforsikringsforetak, får etter gjeldende regler rapporteringsplikt

⁵ Store statsforetak er omfattet av krav om bærekraftsrapportering etter regnskapsloven, selv om statsforetak ikke er omfattet av regnskapsdirektivet.

fra og med regnskapsåret 2026.⁶ Små og mellomstore noterte foretak får ikke rapporteringsplikt etter Kommissjonens forslag i forenklingsdirektivet. Departementet legger videre til grunn at ingen norske mindre og ikke-komplekse finansforetak eller egenforsikringsforetak har over 1 000 ansatte.

Verdipapirlovutvalget la i [NOU 2023: 15 Bærekraftsrapportering](#) til grunn at CSRD artikkel 5 ikke er til hinder for at medlemsstatene innfører krav til bærekraftsrapportering tidligere enn det som følger av bestemmelsen. Utvalget mente likevel at de nye kravene til bærekraftsrapportering burde innføres i samsvar med trinnene i CSRD artikkel 5, med henvisning til viktigheten av like regler i Norge som i andre EØS-stater, og til at reglene er omfattende. Departementet sluttet seg i [Prop. 57 L \(2023–2024\) punkt 5.3.5.2](#) til utvalgets vurderinger om at direktivet ikke er til hinder for tidligere innføring av kravene, men at de norske overgangsreglene bør følge utgangspunktet i direktivet. I tråd med utvalgets vurderinger i NOU 2023: 15 og departementets vurderinger i Prop. 57 L (2023–2024) legger departementet til grunn at videreføring av gjeldende overgangsregler ikke vil være i strid med CSRD artikkel 5, slik de endres ved Stopp klokken-direktivet.

Departementet legger fortsatt til grunn at de norske overgangsreglene bør følge utgangspunktet i direktivet. Hensynet til forutsigbarhet og forenklinger for foretakene som etter gjeldende regler vil bli omfattet av reglene om bærekraftsrapportering fra regnskapsåret 2025 eller 2026, men som ikke omfattes av Kommissjonens forslag til endret virkeområde, tilsier etter departementets vurdering at de norske overgangsreglene bør endres i tråd med Stopp klokken-direktivet. Departementet legger vekt på at norske foretak bør stå overfor de samme kravene til bærekraftsrapportering som tilsvarende foretak i EU.

Gjeldende overgangsregler om trinnvis innføring av krav til bærekraftsrapportering er gitt med hjemmel i lov om endringer i regnskapsloven mv. (bærekraftsrapportering) del XIII. Hjemmelen til å fastsette overgangsregler er bl.a. ment for gjennomføring av CSRD artikkel 5 om trinnvis innføring av krav til bærekraftsrapportering. Departementet legger til grunn at hjemmelen også kan benyttes for å fastsette endringer i overgangsreglene for å hensynta endringene i CSRD artikkel 5 som følger av Stopp klokken-direktivet.

Departementet foreslår endringer i overgangsreglene i tråd med endringene i CSRD artikkel 5, se utkast til forskriftsendringer i kapittel 6.

5 ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

5.1 Konsekvenser for foretakene

Forslaget vil innebære betydelige forenklinger for de om lag 1 100 norske foretakene som likevel ikke får plikt om å utarbeide bærekraftsrapportering for regnskapsårene

⁶ Noterte små og mellomstore foretak kan etter gjeldende regler velge å ikke ta inn bærekraftsrapportering i årsberetningen for regnskapsår som starter før 1. januar 2028. Foretaket skal i så fall gi en kort erklæring i årsberetningen om hvorfor bærekraftsrapporteringen ikke ble gitt.

2025–2026 (store foretak med færre enn 500 ansatte) og 2026–2027 (noterte små og mellomstore foretak og store foretak som er mindre og ikke-komplekse finansforetak eller egenforsikringsforetak). Forslaget vil også kunne innebære forenklinger for mindre foretak som inngår i disse foretakenes verdikjeder, siden de vil kunne få færre forespørslers om bærekraftsinformasjon fra de aktuelle foretakene.

Kostnadene ved å utarbeide bærekraftsrapportering i tråd med reglene i regnskapsloven forventes å variere betydelig mellom foretakene. Besparelsene ved at foretakene ikke får rapporteringsplikt, vil variere tilsvarende. Nytte-kostnadsanalyser utarbeidet i forbindelse med innføringen av CSRD i Norge og andre land kan gi en indikasjon på besparelsene for foretakene:

- Verdipapirlovutvalget viste i NOU 2023: 15 til kost-nytte-analyser i EU som indikerte at de årlige kostnadene for et foretak ved å utarbeide bærekraftsrapportering i tråd med ESRS-ene er mellom 400 000 og 3,5 mill. kroner, se NOU 2023: 15 kapittel 7. I tillegg til de årlige kostnadene kommer tilsvarende engangskostnader i det første året med rapporteringsplikt
- En konsekvensanalyse⁷ utarbeidet for Erhvervsstyrelsen i Danmark i 2024 i forbindelse med gjennomføringen av CSRD, herunder kravet om å utarbeide rapporteringen i tråd med ESRS-ene, indikerte at de samlede årlige kostnadene for de om lag 2 200 danske foretakene som omfattes, ville være om lag 7,6 mrd. norske kroner, i gjennomsnitt om lag 3,5 mill. kroner per foretak.⁸ Den danske konsekvensanalysen indikerte videre at de samlede engangskostnadene i forbindelse med innføringen ville være om lag 9,2 mrd. norske kroner, i gjennomsnitt i underkant av 4,2 mill. kroner per foretak.

Forslaget påvirker ikke de om lag 50–100 norske foretakene som har hatt rapporteringsplikt fra og med regnskapsåret 2024. Som nevnt i kapittel 5 vil enkelte av disse foretakene ikke lenger være omfattet av rapporteringsplikten etter regnskapsdirektivet dersom EU-kommisjonens forslag om forenklinger vedtas. Avhengig av når EU-kommisjonens forslag ev. vedtas og gjennomføres i norsk rett, vil det derfor kunne være enkelte norske foretak som vil ha plikt til å utarbeide bærekraftsrapportering etter de nye reglene i regnskapsloven kun for noen få regnskapsår.

Besparelsene for foretakene som likevel ikke får plikt til å utarbeide bærekraftsrapportering, begrenses i noen grad av at foretakene vil ha lagt ressurser i å forberede seg til å rapportere for regnskapsåret 2025, herunder gjennom å sette seg inn i

⁷ Se rapporten «[AMVAB: Direktiv om virksomhedernes bæredygtighedsrapportering \(CSRD\)](#)».

⁸ Beløpene er omregnet fra danske kroner med utgangspunkt i valutakursen på tidspunktet for ferdigstillingen av den danske konsekvensanalysen (13. mars 2024).

rapporteringsstandardene og etablere rutiner mv. for innhenting og behandling av informasjon, både internt i foretaket og fra forretningsforbindelser. Videre vil foretakene som ikke lenger må utarbeide bærekraftsrapportering etter reglene i regnskapsloven, fortsatt kunne få forespørsler om bærekraftsinformasjon fra sine interessenter, herunder fra finansforetak og fra større foretak med rapporteringsplikt. Generelt vil bærekraftsinformasjon ha en verdi som gjør at den samfunnsøkonomiske nettovirkningen av utsettelsen er lavere enn de sparte kostnadene for foretakene som likevel ikke får rapporteringsplikt.

Departementet legger til grunn at mange av foretakene som ikke lenger vil få rapporteringsplikt for regnskapsårene 2025 og 2026, likevel vil ønske å utarbeide bærekraftsrapportering på frivillig basis. Også foretak som utarbeider bærekraftsrapportering på frivillig basis, vil få betydelige forenklingsgevinster siden de ikke må utarbeide bærekraftsrapporteringen i tråd med de omfattende europeiske standardene for bærekraftsrapportering eller få rapporteringen attestert av revisor. Departementet antar videre at det kan være enkelte foretak som vil utarbeide bærekraftsrapportering i tråd med reglene i regnskapsloven og ESRS-ene for regnskapsåret 2025, selv om rapporteringsplikten faller bort.

I EU har det rådgivende organet «European Financial Reporting Advisory Group» (EFRAG) utarbeidet forslag til rapporteringsstandarder som foretak skal kunne benytte for frivillig bærekraftsrapportering («[Voluntary standard for non-listed micro-, small- and medium-sized undertakings](#)», VSME). Et sentralt formål med standardene er å hjelpe mindre foretak med å utarbeide bærekraftsinformasjonen som etterspørres av større foretak i verdikjeden og av banker og investorer. Finansdepartementet vil oversette EFRAGs forslag til VSME-standard til norsk i løpet av våren 2025, slik at norske foretak kan forholde seg til samme oversettelse ved utarbeidelse av frivillig bærekraftsrapportering.

5.2 Konsekvenser for brukerne av rapporteringen

Forslaget forventes å svekke tilgangen til bærekraftsinformasjon fra foretakene som ikke lenger vil ha plikt til å utarbeide bærekraftsrapportering for regnskapsårene 2025 og 2026, noe. Departementet legger som nevnt over til grunn at en betydelig andel av foretakene som ikke lenger vil få rapporteringsplikt, likevel vil utarbeide bærekraftsrapportering på frivillig basis, herunder som følge av etterspørsel og forventninger fra foretakets forretningsforbindelser, banker og andre interessenter. Frivillig rapportering etter felles standarder (VSME), og ev. frivillig rapportering etter ESRS, forventes å legge til rette for at foretakenes interessenter får tilgang til sammenlignbar og beslutningsrelevant bærekraftsinformasjon fra foretakene.

5.3 Konsekvenser for myndighetene

Finanstilsynet fører i samsvar med verdipapirhandelloven kontroll med den finansielle rapporteringen til foretak som har Norge som hjemstat og som har omsettelige verdipapirer notert på Oslo Børs. Finanstilsynet fører også tilsyn med at revisjonsforetak og statsautoriserte revisorer etterlever sine plikter etter revisorloven, herunder når de attesterer pliktig bærekraftsrapportering. De foreslåtte endringene i overgangsreglene innebærer at færre foretak vil ha plikt til å utarbeide bærekraftsrapportering for regnskapsårene 2025–2027. Departementet legger derfor til grunn forslaget vil kunne innebære noe mindre tilsynsaktivitet knyttet til bærekraftsrapportering, men at de økonomiske og administrative konsekvensene av forslaget for Finanstilsynet likevel vil være begrensede.

Forslaget innebærer at offentlig eide virksomheter som er organisert som aksjeselskap og som er store foretak som ikke er foretak med allmenn interesse med over 500 ansatte, får utsatt rapporteringsplikt på lik linje med andre foretak. Forenklingsgevinstene forventes for disse foretakene ikke å avvike vesentlig fra gevinstene for andre foretak.

6 UTKAST TIL FORSKRIFTEENDRINGER

Forskrift om endring i overgangsregler til lov om endringer i regnskapsloven mv. (bærekraftsrapportering)

Hjemmel: lov 21. juni 2024 nr. 42 om endringer i regnskapsloven mv. (bærekraftsrapportering) del XIII nr. 2.

I

I forskrift 11. oktober 2024 nr. 2477 overgangsregler til lov 21. juni 2024 nr. 42 om endringer i regnskapsloven mv. (bærekraftsrapportering) gjøres følgende endringer:

Punkt 2 skal lyde:

2. Regnskapsloven § 2-2 nytt syvende ledd og nye § 2-3 til § 2-7, jf. loven del I, skal anvendes fra følgende tidspunkter for de foretakene som er angitt nedenfor:

- a. Regnskapsår som starter 1. januar 2024 eller senere for
 - i. foretak av allmenn interesse som er store foretak og som på balansedagen har et gjennomsnittlig antall ansatte på over 500 årsverk i regnskapsåret
 - ii. foretak av allmenn interesse som er morforetak i et stort konsern og som på balansedagen har et gjennomsnittlig antall ansatte i konsernet på over 500 årsverk i regnskapsåret
- b. Regnskapsår som starter 1. januar 2027 eller senere for
 - i. store foretak ut over de som er nevnt i bokstav a punkt i og som ikke er nevnt i bokstav c punkt ii
 - ii. morforetak i et stort konsern ut over de som er nevnt i bokstav a punkt ii
- c. Regnskapsår som starter 1. januar 2028 eller senere for
 - i. små og mellomstore foretak som er noterte foretak, med unntak av mikroforetak
 - ii. store foretak som er mindre og ikke-komplekse finansforetak (jf. finansforetaksloven § 1-5 ellefte ledd), egenforsikringsforetak eller egenforsikringsforetak for gjenforsikring.

Punkt 9 skal lyde:

9. Endringene i loven del VIII skal anvendes fra følgende tidspunkter for utstedere som nevnt i verdipapirhandelloven § 5-4:

- a. Regnskapsår som starter 1. januar 2024 eller senere for
 - i. store foretak som på balansedagen har et gjennomsnittlig antall ansatte på over 500 årsverk i regnskapsåret
 - ii. morforetak i et stort konsern som på balansedagen har et gjennomsnittlig antall ansatte i konsernet på over 500 årsverk i regnskapsåret
- b. Regnskapsår som starter 1. januar 2027 eller senere for
 - i. store foretak ut over de som er nevnt i bokstav a punkt i og som ikke er nevnt i bokstav c punkt ii
 - ii. morforetak i store konsern ut over de som er nevnt i bokstav a punkt ii
- c. Regnskapsår som starter 1. januar 2028 eller senere for

- i. små og mellomstore foretak, med unntak av mikroforetak. Nr. 3 gjelder tilsvarende
- ii. store foretak som er mindre og ikke-komplekse finansforetak (jf. finansforetaksloven § 1-5 ellevte ledd), egenforsikringsforetak eller egenforsikringsforetak for gjenforsikring.

II

Forskriften trer i kraft straks.